

Ілона Бойчевська,
кандидат педагогічних наук, доцент,
Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини
(м.Умань, Україна)

ОСОБЛИВОСТІ ВИВЧЕННЯ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ СТУДЕНТАМИ ЕКОНОМІЧНИХ СПЕЦІАЛЬНОСТЕЙ З РІЗНИМ РІВНЕМ ПІДГОТОВКИ

Процеси інтеграції в галузі економіки призводять до змін у вимогах, що висуваються до кваліфікаційної характеристики сучасного економіста. Висококваліфіковані спеціалісти у галузі економіки, які спроможні працювати як на теренах вітчизняної, так і міжнародної економіки, є нагальною потребою сьогодення. Відтак, актуальним є питання іншомовної підготовки майбутніх економістів. Однак, потрапляючи до закладу вищої освіти, студенти першого курсу економічних спеціальностей мають різний рівень знань з іноземної мови, що, в свою чергу, вносить певні труднощі до процесу навчання.

Вивченням питання іншомовної підготовки студентів економічного профілю займаються такі вчені, як: Л. Волкова, Р. Гришкова, Н. Ігнатенко, В. Калінін, В. Лівенцова, Л. Савенкова, В. Черевко тощо. Проблема організації заняття з іноземної мови у різнорівневих групах (mixed groups) студентів немовних спеціальностей стала предметом таких науковців, як: Ю.В. Павловську, К. Гавриленко, В. Колісник, Н. Ломінська, Л. Нікітюк та інші. Результати досліджень методів навчання іноземної мови у різнорівневих групах знайшли відображення у працях зарубіжних авторів: Дж. Белла, Д. Баддена, К.К. Шанка, Дж. Скрівенера та ін.

Отже, підготовка спеціалістів економічного профілю з вільним володінням іноземною мовою є першочерговим пріоритетом. «В умовах зростання швидкості, кількості, різноспрямованості та полілінгвістичності інформаційних потоків, а також збільшення різноманіття та міри проникнення у життя електронних носіїв, здатність до швидкого і правильного сприйняття та

інтерпретації іншомовного змістового контенту і є фундаментальним фактором прийняття правильних управлінських рішень», – вважає Р. Готліб [1:122]. Проте, унаслідок того, що одна частина першокурсників мають досить високий рівень мовної підготовки, а інша частина випускників як міських, так і сільських шкіл вступає з низькими або й «пороговими» балами ЗНО з іноземної мови, що свідчить про недостатній рівень знань та мовленнєвих навиків, викладачі іноземної мови часто стикаються з проблемою організації роботи. Під час занять з іноземної мови не всі студенти можуть включатися у мовленнєву діяльність однаково активно, адже вільне володіння мовою дозволяє сильним студентам займати домінуючу позицію в обговореннях, дебатах чи рольових іграх, у той час як слабші на їхньому фоні почуваються невпевнено і, боячись зробити помилку, переважно тримаються осторонь.

Інколи проблема може бути вирішена шляхом орієнтації навчального процесу на «середнього студента». Однак, науковці стверджують, що такий підхід не виправдовує себе, оскільки найслабші не отримують достатньої уваги з боку викладача, а найсильніші, попри домінуючу роль в аудиторії, нерідко втрачають мотивацію до подальшої інтенсивної роботи, і педагог ризикує втратити сильного студента. Таким чином, основним завданням є пошук технологій, що дозволять кожному студентові розвиватися та вдосконалюватися [2].

Тому, проблему ліквідації розриву між сильними та слабкими студентами пропонують вирішити шляхом правильного поєднання та використання індивідуальної, парної, групової та колективної роботи. В своєму баченні диференціації навчання науковці виділяють три основних аспекти:

- групування учнів на основі врахування рівня базової підготовки;
- варіативність навчального процесу в групах;
- пред'явлення різних вимог до різних груп студентів в оволодінні ними змістом освіти.

Плануючи практичне заняття у різнорівневій групі майбутніх студентів-економістів, викладач перш за все повинен враховувати ті труднощі, з якими

він може зіштовхнутися. Серед них можуть бути: мінімальний потенціал навчання; брак навчального матеріалу; недостатня кількість аудиторних годин; труднощі з професійною спрямованістю іноземної мови. [3].

З метою уникнення вищезгаданих труднощів, викладач повинен: добре знати індивідуальні особливості студентів, уміло розподілити їх по групах; чітко продумувати власну педагогічну діяльність на занятті; відстежувати рівень академічної успішності студентів, спираючись на формальні та неформальні методи оцінювання, будувати й реалізовувати систему оцінювання за участі самих студентів [4]; здійснювати допомогу різної міри, вміло використовувати засоби заохочення, бути обережним у корекції помилок; розробляти та застосовувати різнорівневі вправи для середніх, слабких і сильних студентів, передбачати резерв часу для доопрацювання, будувати темп уроку відповідно до здібностей студентів, забезпечувати студентів необхідними для виконання завдання смисловими, вербальними, ілюстративними, схематичними опорами; починати опитування із успішних студентів, закінчуючи тими, для кого процес вивчення іноземної мови є більш складним

Таким чином, вивчення іноземної мови студентами економічних спеціальностей з рівним рівнем підготовки має певні особливості. Використання різних форм і методів роботи, завдань різної складності сприятиме підвищенню рівня володіння іноземною мовою «слабких» студентів та мотивації до навчання більш успішних студентів.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Готлиб Р. А. Социальная востребованность знания иностранного языка. Социол. исслед. 2009. № 2. С. 122–127.
2. Гайсина Ф.С. Дифференцированный подход к обучению студентов иностранному языку. Теория и практика современной науки. №5(11) 2016. URL: http://modern-j.ru/5_11_may_2016/ (дата звернення: 12.01.2019)
3. Колісник В.Ю. Методичні вказівки із застосування особистісно орієнтованого навчання іноземної мови за професійним спрямуванням на основі технології різнорівневого підходу. Черкаси, 2015. 32 с.

4. Горіна О.М. Сутність та принципи диференційованого підходу в навчанні студентів. Київ, 2007. № 5. С. 55–63